

Het verzet herleeft

In de haven van Londen staken 15.000 man. De stakers volgen de leiding van hun shop-stewards (dat zijn vertrouwensmannen van de arbeiders in de bedrijven, hier dus het havenbedrijf) en slaan de adviezen van de leiders der Transport-Unie (vakbond) in de wind. De staking breidt zich langzaam uit en volgens de persberichten bestaat de kans, dat zij ook naar de andere havens zal overslaan.

In de Belgische ijzer- en staal-industrie staken thans 200.000 man. Zij eisen een loonsverhoging van 5%. Een aantal mijnwerkers is een sympathiestaking begonnen. De Transportarbeidersbond heeft de Antwerpse havenarbeiders gewaarschuwd geen solidariteitsstaking te beginnen. In dit verband doet het bericht dat de Belgische Vakcentrale voor het district Charleroi in een resolutie aangedrongen heeft op een algemene staking op de 21ste Juni, wat vreemd aan.

Charleroi is het mijn-district en dat doet het vermoeden rijzen, dat de vakbond hier heeft moeten zwichten voor de druk der leden. Ze acht het nu waarschijnlijk veiliger om de staking in de hand te houden, omdat de kans deze te kunnen verstikken, dan groter is, dan wanneer ze tegenover de staking gaat staan. In ieder geval heeft deze resolutie niet zo heel veel betekenis, omdat ze eerst Zondag op het Belgische Vakbondcongres te Brussel in behandeling zal worden genomen. Belangrijker is het bovenvermelde feit, dat de 200.000 metaal arbeiders staken en reeds spontane sympathiestakingen in andere bedrijven begonnen zijn.

In Frankrijk staakten Vrijdagavond een half miljoen arbeiders. Aanleiding was de staking in de rubberfabriek te Clermont Ferrand. De politie heeft na hevige gevechten, de arbeiders, die de fabriek bezet hielden, de straat op gedreven.

De Michelinfabrieken begonnen daarop een sympathie staking, die zich ook naar andere bedrijven voortplantte. De C.G.T. kondigde een proteststaking aan van een uur en stelde deze vast op Zaterdagochtend elf uur. Zoals gemeld, begonnen de arbeiders reeds Vrijdag.

Zo ziet de situatie in West-Europa er dus thans uit. Het arbeidersverzet, dat ingesluisd leek te zijn, is dus thans weer uitgebroken. En dat verzet richt zich niet slechts tegen de werkgevers, maar ook tegen de vakbondleiders en tegen de socialistische regeringen, die een loon- en prijzenpolitiek doorvoeren, waartegen de arbeiders wel in verzet moeten komen.

Het is goed, dat de arbeiders weer in beweging gekomen zijn. Het is juist daarom goed, omdat daardoor duidelijk wordt, dat wij van het „socialisme“ van bovenaf, niets te verwachten hebben.

Al gaat het langzaam, veel te langzaam naar onze zin, door de strijd die ook nu weer gevoerd wordt in de toekomst nog meer zal worden gevoerd zal toch het besef bij de arbeiders doordringen, dat hun strijd en daarmee hun denken een veel hogere vlucht moet nemen. Een vlucht, die hen hoog boven hun tegenwoordige leiders verheft, omdat zij gebaseerd is, op de eigen zelfstandige strijtleiding en het vertrouwen op de eigen kracht.

Zomerkamp Spartacus

Nog ongeveer zeven weken scheiden ons van de vacantieweek. Dan trekken we de maffe steden uit, om tezamen te genieten van de mooie omgeving van Putten. We zullen de onderlinge banden versterken. De werkgroep, belast met de organisatie van deze week, verwacht dat elk zijn best doet het aantal deelnemers nog wat op te voeren. Het aantal blijft intussen stijgende en is nu ongeveer de zeventig genaderd. Zoals wij de vorige maal schreven, wordt nu ook langzamerhand aandacht gevraagd voor het programma. De werkgroep verzorgt wandelingen en uitstapjes, terwijl zij ook de kwestie van de inleidingen in bespreking heeft genomen, met de kameraden, die daarvoor in aanmerking komen. Echter, er wordt ook op gerekend, dat de deelnemers zelf aan het programma hun aandacht bestee-

den. Vooral voor de avondbijekomsten. Laat men zich dus met plannen en ideeën tot de werkgroep wenden. Alleen zo kan daar tijdig rekening mee worden gehouden. Verder rekenen we er op, dat muziekinstrumenten worden meegebracht.

Twee leden van de werkgroep hebben onlangs nog eens een bezoek aan het nu geheel gerestaureerde „Plankenhuus“ in Putten gebracht. Zij zijn enthousiast terug gekeerd. Reeds bij het binnentreden wordt men verrast door de fleurigheid en properheid van het dagverblijf. Ondertussen hopen we daar overdag niet veel te verblijven, want bij mooi weer trekken we natuurlijk naar buiten. Maar toch, wanneer we daar moeten vertoeven, is een gezellige inrichting, mooie wandversiering en een serre met een piano, ook wat waard.

De slaapzalen en wasgelegenheden zijn uitstekend in orde. Vlak achter „Het Kamphuis“ ligt een bos van dennen, sparren, beuken- en eikenhout.

We hopen dat deze mededelingen nog bijdragen tot nieuwe aanmeldingen. Een vijftiental kameraden kunnen we nog bergen, dan is het onherroepelijk afgelopen. Op 12 Juli moeten we de inschrijving sluiten. Laten de liefhebbers zich dus nog haasten.

Tot slot nog enkele zakelijke herhalingen. Vacantieweek Spartacus 1948 wordt gehouden van Zaterdag 7 tot Zaterdag 14 Augustus in „Het Plankenhuus“ te Putten. Verblijfkosten met vol pensioen f 25.— per persoon. Kinderen tot 10 jaar f 12.50.

Dringend wordt aanbevolen de komende weken wat broodbonnen te sparen, omdat we geen broodtekort in zulke hongeriig makende dagen zullen kennen.

Reeds nu dient geleidelijk iets op de deelnemers-om te worden betaald.

De volgende weken schrijven we nog over reisgelegenheden enz.

Alle correspondentie te richten aan onderstaand adres.

De werkgroep vacantieweek 1948.

C. v. d. KUIL.

1e Oosterparkstraat 127 II, Amsterdam Oost.

Geen koren op de molen dragen

In het orgaan van het Katholiek Onderwijzersverbond in Nederland, Het Katholieke Schoolblad, van 4 Juni 1948 staat een artikel: **Waardering van historische feiten.**

Wij citeren daartoe:

„Bertus Aafjes (een R.K. schrijver, red. Spart.) exposeert stapels historische onjuistheden!

Een van de moeilijke historische tijdperken is zeker de 16e eeuw. De meningen over de grote figuren van toen stonden vroeger diametraal tegenover elkaar. Dat is wel duidelijk gebleken uit de min of meer felle strijd, die in 1933 gevoerd werd over de persoon van de grondlegger van onze vrijheid, Prins Willem van Oranje.

Bij de beoordeling van deze figuur schijnt men slechts over twee kleuren te beschikken: zwart en wit. Als men tenminste de standpunten bekijkt via onze schoolboeken!

Tegen deze methode hebben wij steeds bezwaren gehad. Bezwaren van historische aard, die evenwel weinig gewicht in de schaal leggen, omdat wij geen historicus zijn. Bezwaren van praktische aard, omdat ze de kloof, die nu eenmaal in onze veelsoortig samengestelde bevolking bestaat, nodeloos verbreedt.

Naar onze mening is hier, zowel van R.K. zijde als van Prot. Chr. niet altijd alles vermeden, wat vermeden moet worden.

Wij zijn van mening, dat de eerste zin en het slot van het geciteerde niet in overeenstemming met elkaar zijn. Het zal juist de grote verdienste van de rijmelarij over de vaderlandse geschiedenis, door Aafjes voor „de Volkskrant“ in mekaar gedraaid, zijn, dat ie zo geweldig aan het vermijden is geslagen. De oppositie, die er gevoerd werd tegen de inhoud van deze kunst, komt van Katholieken, die uit politieke onnoozelheid nog steeds niet begrijpen, dat er wat vermeden moet worden.

Daarom schrijft de Volkskrant van 7 Juni dan ook maar 28 regels over de herdenking van de

Vrede van Munster en daarom heeft men zich niet te verbazen bij wat de verslaggever van Het Parool 7 Juni enigszins stekelig optekent:

„Met inbegrip van zijn wandeling naar en van de kansel had de minister van O., K. en W., dr. J. J. Gielen. Zaterdagmorgen niet meer dan één minuut nodig om namens de regering „Het Prinsenhof“ als Delfts gemeentemuseum en tevens de daarin ondergebrachte herinneringstoonstelling van de Vrede van Munster, te openen.”

Daarom babbelt men braafjes evenals Bertus Aafjes over vrijheid. Men spreekt niet meer over de Heerschappij van Regenten en Calvinistische Dominees. Waaron moeten ze het nu ook nog hebben over schuilkerken en priesters op hondekaretjes?

Toch niet nodig, nu de Katholieken de Nederlandse Staatsmacht meer en meer in handen krijgen. Het is voor het Katholicisme nuttiger geleidelijk op alles zijn stempel te zetten, zijn wil door te drukken, dan zelf koren op de molen te dragen van het verzet daartegen.

„Spartacus op de Vesuvius“

9e verantwoording over April 1948

Ontvangen door de Amsterdamse Agent:

a. Vaste bijdragen:

J. de G. te A. f 2.50, J. L. te A. f 0.50, S. H. te A. f 0.50, J. V. te A. f 1.00, B. N. te A. f 2.50, N. A. te A. f 2.50, W. v. d. W. te A. f 1.00, Th. M. te B. f 15.00, B. B. te Z. f 2.00, S. D. M. te A. f 1.00, H. G. L. te A. f 10.00, S. O.-M. te H. f 7.50. Totaal f 46.00.

b. Losse bijdragen:

J. L. te A. f 2.50, S. H. te A. f 2.50, B. N. te A. f 2.50, A. B. te A. f 1.00, M. S. te A. f 1.00, P. S. te A. f 0.50, V. S. V. te A. f 59.70, J. T. te S. f 250, N. B. te A. f 1.00, O. J. te A. f 1.00, Th. J. te H. f 2.10, J. F. R. te B. f 5.00, J. C. te A. f 1.00, B. L. v. d. T. te R. f 1.00, A. V. te A. f 3.15. Totaal f 86.45.

Ontvangen door Uitgeverij „De Vlam“:

H. S. de A. f 3.00, L. v. d. B. te V. f 1.00, D. K. te A. f 1.00, de G. te O. f 5.00, J. C. G. te A. f 1.38, H. S. de D. f 1.50, M. W. te A. f 1.00, J. P. C. te B. f 10.00, R. H. te A. f 77.00, M. W. te U. f 1.90, Lezers te B. f 45.00, R. W. te A. f 1.00, E. B. te B. f 2.50, T. v. d. H. te A. f 3.30, H. L. te A. f 1.80. Enige kleinere bijdragen f 7.95. Totaal f 164.53.

Januari-actie Den Haag:

J. R. f 10.00, M. H. f 5.00, J. B. f 10.00, J. Kr. f 5.00, W. H. f 2.50, T. K. f 2.50, D. de D. f 2.50, A. v. B. f 1.50, J. T. f 1.00, J. H. f 1.00. Totaal f 41.00.

Kwartaal abonné's Den H. f 14.85.

Week abonné's Den H. f 21.08.

Totaal f 35.93.

Totaal 9de verantwoording f 373.91.

Totaal tot en met de 8ste verantwoording f 992.66.

Totaal generaal f 1366.57.

Spartacus Vrienden,

Stuurt de U toegezonden circulaire van de werkgroep Den Haag ingevuld terug en zendt Uw bijdragen regelmatig toe. Ook de weekabonnees kunnen hun bijdragen afdragen aan de bezorgers van de krant.

Kiest voor de zelfactie van de arbeiders! Steunt Spartacus.

Werkgroep Den Haag,

JAC. RIJPKEMA.

Stortenbekerstraat 7, Den Haag.

Abonnees opgelet

Het derde kwartaal staat voor de deur. U wijst de administratie een grote dienst, uw abonnementsgeld een dezer dagen over te maken. En het bespaart U de inningskosten. Storting op Postrekening Uitgeverij „De Vlam“, 168797. Bedrag f 1.50 en als het kan, iets extra's voor „Spartacus op de Vesuvius“.

3 JULI 1948

PRIJS 12 CENT

8e Jaargang No 27

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam“, postgiro 168797 te A'dam

ACHTER DE WOLKEN

Op de tram en gedurende de verloren ogenblikken op het werk hoorden wij sentimentele gesprekken over de film „Achter de wolken“. Men is er in Nederland ongetwijfeld in geslaagd door middel van deze film de aandacht te richten op het ontzaglijke leed, dat tientallen miljoenen kinderen ondergaan; „is aangedaan“, willen wij zeggen. Dit „richten van de belangstelling“ hield verband met de campagne van de U.N.A.C. voor een geldelijke inzameling teneinde hulp te verlenen, waar de Staten en de machten der wereld niet bereid blijken iets voor de ontredderden te doen.

De campagne is opgezet door die machtigen. Niet alleen om het knagende geweten, dat toch tot de erkenning moet komen, dat dit kapitalistische stelsel de oorzaak van deze ellende is, tot rust te brengen. Dat geweten zal ongetwijfeld bij vele burgerlijke mensen wel een rol medespelen, maar daardoor laten de machtigen zich zeker niet leiden. Door hen is de campagne vooral opgezet uit oogmerken van politiek belang. De campagne maakt deel uit van de ook na de tweede wereldoorlog (die grotendeels voor al dit leed aansprakelijk is) voortgezette imperialistische politiek. Achter de wolken der sentimentaliteit, geparenteerd met strijd tegen „dictatuur“ en voor „vrijheid“ — denken wij in dit verband ook aan de anjerdag —, gaat reeds de „geestelijke herbewapening“ tegen de Russische dictatuur. Terwijl de collectebussen rammelen, gaat de imperialistische strijd (nu tussen Rusland en Amerika) voort. Als gevolg daarvan, wordt het leed der miljoenen in Duitsland, Palestina enz. oneindig meer vergroot, dan de hulpcampagne van de U.N.A.C. lenigen kan. Achter de wolken der sentimentaliteit werken de geleerden aan de verdere ontwikkeling der atoomwetenschap, draaien de machines, om lange afstandswapenen, bommenwerpers en andere vernietigingswapenen te produceren, worden miljoenen arbeiders in een gemilitariseerd bedrijfsleven tewerk gesteld, dat niet op de heling van de diep in de mensheid geslagen wonden, maar op

nieuwe vernietiging van goederen en mensen is gericht. Achter de wolken der sentimentaliteit worden de nieuwe legers gevormd, worden jonge mensen in soldatenuiformen geperst en worden diegenen, die weigeren zich daaraan te onderwerpen, in de gevangnissen geslingerd, gebroodroofd en uitgesloten van „opvoedingswerk“ bij het onderwijs. Achter die wolken werkt overal de staatspolitie om „verdachte elementen“ op te sporen en op te sluiten in gevangnissen en concentratiekampen.

Het zijn de „slechte elementen“ wordt dan gezegd en het publiek beaamt dit. Maar onder „slechte elementen“ worden niet verstaan, degenen die zich in het verleden schuldig hebben gemaakt aan vergrijpen tegen de mensheid, worden niet verstaan, degenen die medeaansprakelijk zijn voor het onpeilbare leed, dat nu tientallen miljoenen mannen, vrouwen en kinderen ondergaan. Schacht werd vrijgesproken. Duitse legeraanvoerders als von Paulus, de bevelhebber van Stalingrad, is een gevierd man in de Russische politieke wereld. Duitse geleerden, die hun kennis in dienst stelden om de Duitse wapenen te vervolmaken, zijn als gewaardeerde Amerikaanse ingezetenen welkom geheuten. Schreieder is vrijgesproken en geniet van zon en zomer. Franco blijft in Spanje aan de macht en onder het Spaans-fascistische régime worden Spaanse vrijheidsstrijders vermoord. We moeten nog oppassen hoe we schrijven, om niet in conflict te komen met de strafrechter wegens belediging van een „bevriende staatshoofd“, zoals dat geschiedde vóór Mei 1940, wanneer men de waarheid sprak omtrent Hitler.

Het kapitalistische stelsel is het stelsel der gewetenloosheid. Niet de misdaden tegenover de mensheid worden gestraft. Gestraft worden zij, die schadelijk zijn in de imperialistische politiek der machthebbers. Wij hebben, na al hetgeen wij over deze „aangrijpende film: Achter de Wolken“ hadden gehoord, er ook zelf kennis van genomen. Het geven van filmbeschouwingen is niet ons werk — niet van deze

medewerker —, en wij willen in dit artikel ook niet meer brengen, dan de gedachten die ons de laatste week nog sterker bezig hielden. Hoeveel malen een vloek over onze lippen is gegleden, bij het zien van deze totale ruïne van beschaving, het Duitsland van heden, weten wij niet. De ziellose puinhopen van stad na stad, de omhoogpiekende jammerklachten van brokstukken bouwwerk, het gezin levende in puinhopen, dat alles is een bevestiging van de barbarij die over de mensheid is gekomen. Daartussen leven de kleine en grote desperado's. Het puin is hun vertrouwd dan de geciviliseerde wereld van jeeps en weldoorvoede in uniformen gestoken „mensen“. Als dieren moeten de kleinen worden gevangen, aangelokt door een bete broods, dat hun als de ratten wordt voorgeworpen. Elk gebaar van „mensen“ elk woord, elke daad, doet de kleinen in dierlijke angst terugverlangen naar de puinhopen als naar een wolk waarin men zich ongezien kan terugtrekken, om erger te voorkomen.

In zoverre is de film van documentaire betekenis. Zij beeldt ons de ineenstorting, de vernietiging van een stuk beschaving, de menselijke terugval tot het dierlijke. Voor de rest is zij leugen, vuile leugen. Zij eindigt met de „happy ending“, dat een van de miljoenen kleine ontwortelden door een gelukkig toeval, zijn moeder weervindt, die zich bij het zoeken van die naald in een hooiberg tenslotte gedreven voelt te helpen aan het terugbrengen der velen in de „beschaafde wereld“. Maar voor hoeveel tienduizenden zal er geen gelukkig toeval zijn? Hoeveel zijn voorbestemd voor de blijvende ellende? Hoeveel verkommeren in de puinhopen en verhongeren in de meest letterlijke zin van het woord, terwijl de machtige overwinnaars elkaar de heerschappij betwisten over dit strategische gebied, over de in de bodem berustende delfstoffen? Hoe snel vindt in deze film plaats het herstel dezer kleine ontmenste mensen (die als angstige gevangenen dieren slechts zenuw-reacties kennen; van wier gezichten geen lach en geen aanhankelijkheid straalt) tot enthousiaste jonge joden, wier gemeenschapsverlangen hen drijft naar het Palestina, waar ze zullen werken en bouwen en samenleven. De werkelijkheid is, dat bij geen van hen ooit meer het verscheurde zielen-

leven, de weggepomde menselijkheid kan worden hersteld. Dit geslacht, joodse en niet joodse kinderen, draagt, en dat is erger nog, dan een nummer op de arm, de onuitwisbare tekenen in zich van een mishandelde mensheid. Vraagt u niet af lezer, wat deze joodse kampkinderen beleven zullen in Palestina. Ze zullen ook daar uniformen vinden, ook daar bommenwerpers hun last zien uitstorten, ook daar verbrande dorpen leren kennen, ook daar met „de beschaving“ kennis maken.

De machtigen „richten“ onze aandacht door deze film op het leed der wereld. De collectebussen rammelen, opgehouden door mensen, die vaak menen iets te moeten doen voor de geteisterde mensheid.

Een vloek glijdt over onze lippen. Inderdaad, „onze aandacht wordt gericht“, tezelfdertijd afgericht, zoals allen in dit stelsel worden afgericht om dienstbaar te zijn aan het machtsstreven der weinigen, die de wereld beheersen en die bereid zijn daarvoor alles tot een puinhoop te maken.

Achter de wolken doemt de derde wereldoorlog op. Als historisch-materialisten willen wij terecht al hetgeen gebeurt en gebeuren gaat trachten te begrijpen uit de maatschappelijke verhoudingen, verhoudingen die productieverhoudingen zijn. Dat wil in het kapitalistische stelsel zeggen, dat de beheersing van de productiemiddelen door een uitbuitende, winzuchtige klasse, oorzaak is van al de ellende die in „Achter de wolken“ aan ons wordt blootgelegd.

Maar begrijpen is niet voldoende en anders dan bij degenen, die naar de collectebussen grijpen, moet ook ons gevoel en ons willen gaan spreken. Ons, dat zijn alle arbeiders van de gehele wereld, allen die de slachtoffers zijn in erge of minder erge mate van dit maatschappelijk bestel. Ook bij ons moet de drang leven te helpen. Met verontwaardiging wijzen wij daarbij af, wat de bezittende klasse ons als hulpmiddelen in de vorm van U.N.A.C. enz. presenteert. Onze hulp moet klassehulp zijn. De grote massa moet voor de grote massa opkomen, moet voor zichzelf opkomen. Daarbij past het pogen om het persoonlijke leed naar mogelijkheid te verzachten. Maar boven alles uit, gaat de wil om deze orde te bestrijden. De strijd van de arbeidersklasse is niet alleen een strijd om directe verbetering van de levensvoorwaarden. Deze strijd moet zich richten tegen de huidige maatschappelijke grondslagen, tegen de beheersing van de arbeidsmiddelen door de weinigen, die met behulp van monopolies en staatsapparaten de velen aan zich onderwerpen, uitbuiten en ontmenen. Zij moet zich richten als een eigenwil der miljoenen om geheel het voortbrengingsapparaat in eigen handen te nemen, teneinde het dienstbaar te maken aan werkelijke opbouw. Een opbouw der beschaving, die zich zal uitdrukken in materiële en geestelijke waarden. Geen legers en wapenen, geen staten en grenzen, geen ruïnes en ontmenste, verdierlijke kinderen, maar een wereldgemeenschap van vrije en gelijke producenten, wier arbeid bewust is gericht op de voor-

VAN DE MAASKANT

Arbeiders vergaderden.

In één van onze vorige beschouwingen wijdden wij een deel aan de beschrijving van een gehouden vergadering van arbeiders van de bedrijfskern Havenherstel. Terecht merkte de redactie in een noot op, dat we eigenlijk in ons overzicht verzuimden ook wat van het besprokene weer te geven. Waar deze terechtwijzing inderdaad juist was en het zeker nog de moeite waard is daarop terug te komen, geven we alsnog een verkort verslag van het aldaar besprokene.

Kenmerkend voor deze vergadering was, zoals we reeds schreven, dat reeds de organisatorische vorm van deze vergadering afweek van de gebruikelijke. Op het podium zat geen bestuur, een eigenlijke voorzitter was er niet doch onder elkan- der hadden deze arbeiders een der hunnen aangewezen om namens hen allen het woord te voeren en een samenvatting te geven van de grieven, die hen op deze vergadering bijeen hadden doen komen. De spreker begon derhalve met te releveren, dat men een jaar daarvoor ook reeds in dezelfde zaal bijeen was gekomen ter bespreking van dezelfde moeilijkheden, n.l. om inwilliging te verkrijgen van de eisen: 25 pct. toeslag op het basisloon, de 2 pct. toeslag, die reeds door de rijksbemiddelaars was goedgekeurd en een week vacantieloeslag. Dat men na een korte strijd weliswaar een voordeel had bereikt, doch dat van het opnieuw aan de orde stellen van de eis der 25 pct. toeslag niet veel was gekomen, en dat dit voornamelijk zijn oorzaak vond in de laauwe houding van hen zelf. Het gaat er niet om, betoogde spr., of deze of gene het zo mooi kan zeggen, het gaat er om, of we

ziening in alle behoeften van alle mensen.

Achter de wolken van het barbaarse kapitalisme schemert vaag het licht van een nieuwe wereld en een nieuwe mensheid. Dat licht is het licht van de internationale klassenstrijd, de internationale strijd tegen elke overheersing, en dus voor de werkelijke vrijheid, die niet bestaan zal, alvorens de miljoenen der aarde zich bewust zijn geworden, dat zijzelf de maatschappelijke orde moeten regelen en dus zelf over de productiemiddelen moeten beschikken.

Spartacus begon te spreken, maar zijn stem werd verstikt door het rumoer. Bedekt door zijn diers- huid stond hij op de punt van een rots, halverwege de helling. Naast hem stonden Criscus (zijn mede-aanvoerder, leider van Galliërs. Vert.) verscheidene gladiatoren en enige der bedienden van Fannius. Hij werd zich bewust van leders geur als één geur, van leders verwachting als één verwachting. Hij voelde ze naar zich opstijgen. Langzaam hief hij zijn arm op, ogenblikkelijk hieven de gladiatoren en de knechten van Fannius de hunne op, toen werd het stil.

„Misschien“, zaid hij, „zullen de Romeinen een nieuw leger sturen. Wij hebben een versterkte stad nodig, voor de winter, een onmuurde stad, die ons allen toebehoort.“

Eigenlijk had hij dat niet willen zeggen. Zonder artillerie, of belegeringswerktuigen was het onmogelijk een versterkte plaats in te nemen. Criscus, die naast hem stond, groot en zwaar, keerde zich naar hem toe en wierp uit zijn sombere ogen een blik op hem. Hij wist dat wel en de vijfduizend op de bodem van de krater wisten dat ook.

Maar de vijfduizend op de bodem van de krater bleven zwijgen. Zij werden de ademtocht gewaar, die uit hun massa opsteeg, hun eigen ademtocht, de geur van hun massa, hun eigen geur en zij wisten, dat Spartacus daar boven op de rots, de passende taal sprak en dat alles mogelijk zou zijn van het ogenblik af, dat zij zouden willen.

„Een stad“, hernam Spartacus, „met huizen en

weten wat er met ons gaat gebeuren. Noodzakelijk is, dat we datgene in ons midden kweken, wat zo hard nodig is, n.l. klasse-solidariteit en klasse-saamhorigheid. Het gaat om de 25 pct. toeslag boven het basisloon. De heren rijksbemiddelaars zeggen, dat dit economisch niet verantwoord is, dat men door harder te werken hetzelfde kan bereiken. Maar we willen en we kunnen niet harder werken. Spr. wees ter illustratie nog op het feit, dat de landsvrouwe reeds meerdere malen Rotterdam en de havenherstelwerken had bezocht en daarbij haar tevredenheid over de goede voortgang had uitgesproken. De werkers echter, de arbeiders, die daartoe het hunne hebben bijgedragen, worden maar slecht beloond. Hij bracht voorts nog naar voren de manoeuvres van de zijde der rijksbemiddelaars om verdeeldheid onder de arbeiders van havenherstel te zaaien om aan het slot te betogen, dat hij niet had te beslissen, doch dat men nu zelf moest gaan bepalen, wat in de naaste toekomst te doen staat. Of, het lot in handen leggen van de organisatiebesturen, of, eigen lot in eigen handen nemen.

Deze vergadering moet gezien worden als een samenspraak van een groep arbeiders, waarvan een deel tot de overtuiging is gekomen, dat men de bevrijding langs andere en nieuwe wegen zal moeten gaan zoeken. Dat men niet langer op anderen zal moeten gaan bouwen, doch dat men inderdaad zelf zal moeten gaan doen. Het is natuurlijk nog niet zoals we het wel zouden wensen. Hier en daar klinkt het misschien nog wel wat verward, doch het feit alleen reeds, dat hier arbeiders van uiteenlopende religie en politieke overtuiging bijeen waren in een eerlijke poging gezamenlijk de verdere strijdwijze te bepalen, moet reeds als winst gezien worden en als een schrede op de weg naar de zo nodige zelfwerkzaamheid der arbeidersklasse.

„Met taai geduld uit de schuld.“

Geeft Uw bijdragen voor

„Spartacus op de Vesuvius.“

Adres: Jac. Rijpkema, den Haag, Stortenbekerstraat 7.

SPARCUS

stevige muren, die ons toebehoort. Indien de Romeinen kwamen, zouden zij zich het hoofd te bloeden stoten tegen de muren van de stad, die ons zal toebehoren, een „stad der gladiatoren, een stad der slaven.“

— Voor het eerst werd hij zich bewust van de verwachting, die hem omringde. Hij hoorde zijn stem, die door de wanden van de trechter weerkaatst werd; hij hoorde de ademtocht der massa als één ademtocht; hij gevoelde levendig haar verwachting als één verwachting, die naar hem opsteeg. „Die stad zou de naam dragen van stad der slaven“, zei Spartacus, en hij bemerkte hoe zijn weerkaatste stem hem vreemd voorkwam. „denk eraan, wij zullen hebben, wat wij willen en niemand zal slaaf zijn in onze stad. Misschien zullen wij niet één enkele stad hebben, maar talrijke steden; wij zullen een broederschap van slavensteden zijn; meen niet, dat ik in het wilde weg spreek. Dergelijke broeders- schappen hebben lang geleden reeds bestaan en ook in een niet ver verwijderde tijd een andere, die zich zonnestaat noemde.“

Spartacus dacht zonder ophouden aan de bele-

Discussie over de Rekeneenheid van het Communisme

Een onzer lezers zijn verschillende stellingen, die in onze artikelenreeks „De Rekeneenheid in het Communisme“ voorkomen, niet duidelijk. Hij vraagt:

„Wanneer de waarde van een hoeveelheid oud papier gelijk kan zijn aan enkele milligrammen diamant, hoe kan dan met het stijgen van de hoeveelheid arbeid zijn waarde stijgen?“ en hij voegt er aan toe: „Je meent toch niet, dat aan een hoeveelheid papier een gelijke hoeveelheid arbeid besteed wordt als aan een hoeveelheid diamant van dezelfde waarde?“

Dit laatste menen wij nu juist wel. Dat wil zeggen, in het algemeen is er om enkele milligrammen diamant te vinden een ontzaglijke hoeveelheid arbeid nodig, want diamant komt zeer schaars in de aardlaag voor en bovendien slechts op enkele plaatsen.

Zou het even overvloedig zijn als kiezelstenen, dan kon zijn waarde niet hoger zijn, omdat er evenveel arbeid voor nodig was om het te produceren. In de prijs, de goudnaam van de waarde, komt dit tot uitdrukking. Wanneer ik zeg, dat de prijs van enkele milligrammen diamant honderd gulden is, dan wil dit zeggen gelijk aan een hoeveelheid goud genoemd door honderd gulden.

Verder meent vragensteller, dat men niet alle arbeid gelijk moet stellen. Bijvoorbeeld de arbeid van een kantoorbediende, met die van een mijnwerker. Natuurlijk is iedere arbeid niet van hetzelfde gehalte. Het kapitalisme staat ook wel zekere faciliteiten toe voor bijzonder zware of intensieve arbeid, die voor zijn herstel een langere rustperiode of een grotere hoeveelheid levensmiddelen nodig heeft. Indien men nu 6 uur zeer zware arbeid, gelijk stelt met 8 uur arbeid van een gemiddeld gehalte, dan weersprekt dat niet het feit, dat de waarde van een waer bepaald wordt door de gemiddeld maatschappelijk noodzakelijke arbeid, noch vormt het enige belemmering om de arbeidstijd als rekeneenheid door te voeren.

De schrijver zegt dan, dat niet de arbeidstijd de waarde van een product bepaalt, maar onder andere de energie. Laten wij dit „onder andere“ even buiten beschouwing, dan merken wij eerst op, dat wij niet beweerd hebben dat de arbeidsTIJD de waarde bepaalt, maar de ARBEID en arbeid is energie, d.w.z. verbruik van energie, menselijke energie.

Er zijn verschillende soorten van energie, stoom- energie, elektrische energie, en tegenwoordig ook atoomenergie. Wat zou de mens echter met al deze energien aan kunnen vangen, als hij ze niet kon meten. Hij zou ze niet beheersen, ze zouden ongelukken en rampen veroorzaken. Zo is het ook met de schepper van alle macht en rijkdom, de menselijke energie, de arbeid. Om hem tot een beheerste kracht te maken, moeten wij hem meten. Wij weten dat door de door dit stelsel bevooroordeelden, bezitters, hogere functionarissen, leiders en intellectuelen, allerlei bezwaren en belemmeringen worden opgeworpen, zoals b.v. moet de arbeid van een professor gelijk gesteld worden met die van een putjesschepper. Een moreel bezwaar dus, maar voortspuitende uit de moraal, die speciaal onder deze klasse heerst. Wij antwoorden met de klasse- moraal van het proletariaat, die tegelijk de algemeen menselijke moraal is en vragen: „Moeten zij, die reeds door de natuur bevoorrecht zijn, nog eens extra beloofd worden en moeten de zwakkeren, hetzij van lichaam of geest, nog eens extra gestraft worden, door hen op het maatschappelijk aandeel aan de rijkdom en genietingen te bekorten?“ Inderdaad is dit de gangbare moraal in deze „samenleving“; allen, die voldoende kennis bezitten en onvoldoende karakter, genieten zonder wetens- bezwaar de voordelen die hun „streberei“ aan- kleven en kunnen anderen als de „natuurlijkste“ zaak gerust zien verrekken. Wanneer wij zeggen, dat dit de gangbare moraal is in deze samenleving, zou men kunnen vragen, of wij de arbeiders van deze moraal uitsluiten. In geen geval. Ook bij de arbeiders komt streberij voor, ook zij proberen een plaatsje onder de zon te veroveren, wanneer dat gaat. Er is echter een verschil.

Waar groot-industriële verhoudingen ingeburgerd zijn, ontstaan arbeidersfamilies en b.v. in de mijn- streken arbeiders-geslachten, geslachten van mijn- werkers. Het persoonlijk streven treedt hier meer op de achtergrond, om plaats te maken voor een gezamenlijk streven.

De hoop van een mijnwerker om rijk te worden, of om een hoge positie te bekleden is maar gering, zo niet geheel afwezig. Hij moet het hebben van algemene maatregelen voor zich en zijn kameraden. Dit kweekt een algemene moraal, een gevoel voor economische gelijkheid en rechtvaardigheid. Deze moraal is in tegenstelling tot de moraal, die huldigt anderen voorbij te streven om zelf hoger te stijgen, waarbij dit „hoger“ insluit een beloning met meer aardse goederen, dan zij die achter blijven. De

hij luisterde slechts naar de woorden, die uit zijn mond vloeiden, als uit een onbekende bron; woorden, die zich voortbewogen, als een rivier en de opeengepakte menigte in de krater overstroonden.

„Wij zijn het grote aantal en wij hebben hen gediend, omdat wij blind waren en omdat wij ons- zelf nooit hebben afgevraagd waarom. Maar zodra wij het vragen, is dat het einde van hun macht over ons. En ik zeg U, het zal met hen gedaan zijn en zij zullen verrotten als de romp van een mens, wien men de vier ledematen heeft geamputeerd. Wij zullen onze eigen weg volgen en hen uitlachen. Wanneer wij het willen, zal geheel Italië lachen van Gallië tot Tarente en tot Afrika. En denk eens aan de lach, die zal uitbarsten, aan de kreten, die zullen weerklinken voor de poort naar het Oosten, aan het geschreeuw voor de andere poorten, aan het gehuil, dat zal weerklinken op de zeven heu- velen. Zij zullen dan niets meer tegen ons kunnen uitrusten en de wallen hunner steden zullen in- storten, zonder belegeringswerktuigen.“

Spartacus hield op om met verwondering te luist- teren naar de echo van zijn eigen woorden. Op- nieuw verdoezelde de massa voor zijn ogen, hij zag niets meer dan de man met het ronde hoofd, zittende en het hoofd heen weer bewegende.....

Daarna dacht hij weer aan de belegerings- machines.

nieuwe moraal wordt dus ook reeds in de schoot der oude samenleving geboren.

Behoudens de reeds genoemde redenen waarom een professor meer moet verdienen dan een putjes- schepper, wordt nog een andere aangevoerd. „De opleiding van de professor heeft toch zoveel geld gekost“. En inderdaad kan in het kapitalisme geen andere opvatting heersen dan een, die gebaseerd is op de handel en de ruil. De kost gaat voor de baat uit en vóór wat hoort wat. De man, die zijn zoon een graad heeft laten behalen, zegt: „Dat heb ik betaald“. Hij vergeet, dat de kleren, die zoonlief in die tijd gedragen heeft, de diners en de borrels, die hij geslikt heeft, de universiteit, waaraan hij gestudeerd heeft en de leermiddelen, die hij gebruikt heeft, door mensenhanden zijn gemaakt, en hij vraagt zich niet af of deze mensen ook enige zeg- genschap mogen hebben over de verkregen kennis, waartoe zij zijn zoon in staat hebben gesteld. De arbeidersklasse, eenmaal aan de macht gekomen, zal anders redeneren en handelen. Ten eerste zal het privilege om te studeren niet van fortuin of stand afhankelijk zijn en vervolgens zal zij zeggen: „Het is de gemeenschap, die hen met aanleg in staat stelt te studeren; de gemeenschap behoren de vruchten.“

De schepper van alle waarden, de arbeid, tot algemene maatstaf te maken heeft dus niet alleen de grootste praktische betekenis, maar ook een morele kant.

De schrijver meent verder, dat de menselijke be- hoefte de waarde bepaalt. De opmerking is in geen geval hatelijk bedoeld. In tegendeel, het verheugt ons, dat er aan onze artikelen de aandacht wordt geschonken als waarvan de opmerkingen van de schrijver blijken geven, maar hij bevindt zich weer in gezelschap van de professoren der economie, die er sedert jaar en dag op uit zijn de boel in de war te sturen. Lukt het eenmaal de waarde te laten bepalen, door de behoeften, dan zijn deze heren waar ze wezen willen. De behoeften zijn onmet- baar grillig, veranderlijk. Daar ga je met je reken- eenheid. De anarchie in de productie en distributie kan dan op de oude voet worden voortgezet. Gelukkig zeggen ze met hun hand op hun..... zak.

Dat de behoeften in de menselijke economie een rol spelen, is vanzelfsprekend. Echter niet welke zij er aan toeschrijven. De behoeften bepalen namelijk of een artikel aangemaakt zal worden of niet. Een zaak, die geen menselijke behoeften bevredigt, om 't even of deze voortspruiten uit de geest of uit het lichaam, die dus geen gebruikswaarde bezit, wordt niet geproduceerd. Is iemand toch zo gek om dit wel te doen, dan heeft zijn artikel noch ge- bruikswaarde, noch handelswaarde, en de arbeid, die er aan is besteed, is nutteloos, weggesmeten en telt dus niet mee.

Hiermee zijn wij echter niet klaar. De heren heb- ben namelijk nog meer pijlen op hun boog, menen zij. De behoeften bepalen, zo zeggen zij, vraag en aanbod. Verhoogde vraag is verhoogde prijs, dus verhoogde waarde.

Het is inderdaad zo, dat de kracht waarmee de behoeften zich uiten, zich demonstreert in een ver- hoogde vraag naar een bepaalde waar. Dit ver- hoogt de prijs, ondanks de arbeid, die aan een waar besteed is. De hoeveelheid arbeid kan gelijk blij- ven, terwijl te zelfde tijde de prijs door de ver- hoogde vraag kan stijgen. Dat een grotere hoe- veelheid arbeid ook de prijs kan doen stijgen, daarop hebben wij reeds gewezen. Stijgt de hoe- veelheid arbeid tegelijk met de vraag, dan is er een dubbele kracht werkzaam, die de prijs doet stijgen. Daalt de hoeveelheid arbeid en stijgt de vraag, dan kan een waar gelijk blijven in prijs. Wat is van deze twee echter de meest vaste cate- gorie? Ongetwijfeld de arbeid.

Indien, door verhoogde vraag naar een bepaalde waar, de prijzen stijgen, beweegt het kapitaal zich naar die productie-sfeer en onttrekt zich aan an- dere, wegens de hogere winsten, die dan gemaakt kunnen worden. De productie stijgt en door het verhoogde aanbod dalen de prijzen weer. Zo schommelen de prijzen om een gemiddelde. Dit gemiddelde, is de waarde, bepaald door de arbeid. Zo werden de waren nu eens boven, dan weer be- neden hun waarde verhandeld. Om een vergelij- king te maken: de temperatuurverschillen hier op aarde worden veroorzaakt door lucht en zeestrom- ings, waterdamp enz. De gemiddelde hier op aarde heersende temperatuur wordt echter bepaald door haar afstand van de zon, waar omheen de toevallige temperatuur zich beweegt. Lucht- en zee-

stromingen enz. verklaren dus de temperatuurverschillen. De temperatuur zelf kan door hen niet worden verklaard. Zo is het ook met de waarde. Na onderzoek te hebben hoe arbeid, waarde, prijzen, vraag-en-aanbod, behoefte, en ruilwaarde zich onderling verhouden, komen wij tot de slotsom, dat de arbeid het enige vaste is, waaromheen al het andere draait. De staathuishoudkundigen, die zich blij maken met de bewering, dat de behoeften de waarde bepalen, zijn als de man, die gehoord heeft, dat de maan de aarde enigszins uit haar baan rukt en nu beweert, dat de kringloop die de aarde om de zon beschrijft, door de maan bepaald wordt. Het is duidelijk, dat de aanwezigheid van de maan alleen de tegen elkaar opwegende afwijkingen verklaart.

Zo is dan de arbeid aan de tijd gemeten de enig mogelijke maatstaf voor de waarde en is het arbeids-ur als rekeneenheid de enig mogelijke weg om tot een beheerste economie te komen. Wij hopen dat na deze uiteenzetting onze kameraad, die de vragen stelde een en ander duidelijker zal zijn geworden.

Beginselverklaring

De ontwikkeling van het kapitalisme, de productie om de winst, voert onvermijdelijk tot steeds nieuwe oorlogen. De immer groter wordende noodzaak om te produceren voor het militaire apparaat, brengt met zich mede dat de productie voor de levensbehoeften der massa's voortdurend meer in het gedrang komt. Dit heeft tot gevolg, dat het verbruik der arbeidersmassa's van bovenaf geregeld wordt en dit leidt weer tot de ontwikkeling van centrale apparaten, die het gehele maatschappelijk leven beheersen. De arbeiders worden daardoor meer en meer tot slaven van het staatsapparaat gemaakt en moeten daartegen in verzet komen, willen zij niet geheel ten onder gaan in een nieuwe verschrikkelijke wereldoorlog.

Het is onvermijdelijk dat de strijd voor hun bestaan, hen in verzet brengt tegen het staatsapparaat en op den duur tegen het gehele kapitalistische productie- en distributiestelsel.

Zij zullen gaan inzien, dat, willen zij hun bestaan en hun toekomst verzekeren, zij zelf de distributie en productie ter hand moeten nemen, om te produceren voor de behoeften.

De Communistenbond Spartacus wekt hen daarbij op, om de strijd hiervoor aan te binden, de leiding van de productie en distributie ter hand te nemen volgens algemeen geldende maatschappelijke regels en zo een gemeenschap van vrije en gelijke producenten te verwezenlijken.

De Communistenbond Spartacus ziet de noodzaak van een nieuwe arbeidersbeweging, waarin het zelfbewust handelen der arbeiders in de klassenstrijd, in het middelpunt geplaatst wordt.

Daarom keert zij zich tegen de leiderspolitiek van de parlementaire partijen en van de vakbeweging en stelt de leuze:

De productie en distributie in handen van de arbeiders zelf! Alle macht aan de arbeidersraden!

Discussie

In „Van Onderen Op”, het weekblad. Zegt Frits Kief ons hoe het moet: Wat verkeerd is en wat goed is. En hoe of „De Vlam” het doet.

De linkse hoek die is veroordeeld. Want daar luistert niemand naar. Pas wanneer je groot gevoel hebt. Heb je gelijk, speel je wat klaar.

Ben je klein en luistert niemand. Heb je 't nooit bij 't rechte end. Dat 's 't criterium der waarheid (1) Zoals Kief het ons bekent.

't Reformisme was zo kwaad niet. Het heeft toch een taak volbracht! Kiesrecht en verbeteringen (2) Dat heeft het toch maar gebracht.

Dat het leidde tot de moord op Rosa Luxemburg, Liebknecht. Dat 't de Spartacus-beweging Neersloeg, blijve ongezegd.

Dat 't een barrière opwerpt. Als in 't Oost de vrijheid daagt. Dat 't Duitse vrijheidshelden Heeft vernietigd en belaaagd.

Dat 't de weergalozen opstand Van de arbeid aan de Ruhr Door de Generale afgeslacht. Met vriend Hitler op de loer.

Dat het door z'n samenspannen Tegen al wat bood verzet. 't Duitsland van de Generale Voor de Nazies heeft gered.

Dat moeten we nu vergeten. Deze taak hoorde er niet bij. Kiesrecht en verbeteringen..... Onthoudt het goed en..... pleit ze vrij.

Want met hen vorm ik het platform Voor de toekomst-maatschappij: Het verenigde Europa, Socialistisch nog er bij.

Deze politiek is praktisch. Veel belangrijker dan al. Dat gepraat van rekeneenheid. Communisme en zo al (3).

Producenten-associaties. Dacht je dat ik dat niet wist? Wolf heeft er nooit van gesproken. En die is toch marrekstist.

In de nevelen der toekomst. Ver heel ver, komt dat, misschien: Allereerst 't vereend Europa. En dan zullen we wel zien.

Hoe je van zo'n platform naar de Vrije associaties gaat? Dat komt wel vanzelf in orde. Daarvan dus niet meer gepaast.

Of die weg wellicht verkeerd gaat. Van de associaties af. Dat wil ik niet onderzoeken. Onbelangrijk! Daarmee af.

Aldus heeft vriend Kief gesproken. Dat is „Principiël debat”. Door ons aangevoerde gronden. Lapt hij netjes aan z'n..... laars.

Zeg ik „gat” dan vindt meneer licht. Mijn debat op een laag peil. (4) Zetter vergeet dus de l niet. Anders ben 'k. nog niet in stijl.

Een keer doet hij toch een poging. Maar die is toch wel naief. Want beperkte loonconflicten. Zijn die 'r eigenlijk wel, vriend Kief?

Loonstrijd met bedrijfsbezetting. Regimenten van de staat. Met zoiets als van een veldslag. Dat is, zoals het heden gaat.

Wie 't conflict steeds zo beperkt houdt. Is de vakvereniging. Die de staat vast in zijn hand heeft. Dit vormt de belemmering.

Of, zij dient partij-belangen. En verdeelt wat, saam vereend. Klassestrijd had willen voeren. Zoals Spartacus het meent.

Strijd is nu alleen slechts moog'lijk. Tegen staat en vakverbond. Door de eigen organisatie. Steeds op het bedrijf gegrond.

Dit zijn reeds in kiem de raden. Als ze 'r dan toch moeten zijn. Waarom ze dan niet voorbereiden? 't Licht volkomen in de lijn.

Als de klassestrijd alleenlijk 't Kommunisme-wrochten kan. Moeten we van hem dus uitgaan. En niet wijzer wezen dan.

Ons d'ontwikkeling hem zien laat. En hem dienen, metterdaad. Maar ook dienen met ons denken. Dat is, waar 't bij ons om gaat.

Niet van bovenaf beginnen. Bij partij en parlement. Maar van onderen op aanpakken. Daar zijn we bij 't juiste end.

Dus van onderen op, van onderen. Met het proletariaat. In zijn neer- en in zijn opgang. Naar de wereldarbeidsraad.

Citaten uit het artikel van F. Kief.

(1) Voor mij is geen enkel „gelijk” van betekenis, als men er niet in slaagt de arbeidersklasse van dit gelijk te doordringen.

(2) Wanneer wij de moed hebben kritisch te staan tegenover, ons eigen verleden, dan zullen wij moeten erkennen, dat het reformisme meer in overeenstemming is geweest met de mogelijkheden, die de ontwikkeling van de burgerlijke staat geboden heeft dan het revolutionarisme. Het reformisme heeft binnen de nationale staat een beperkte taak volbracht. Welke waarde men ook aan het algemeen kiesrecht moge toekennen, hoe kritisch men ook tegenover de sociale verbeteringen moge staan: feit is dat deze ontwikkeling behoort bij de groei van de kapitalistische nationale staat.

(3) Belangrijker dan beschouwingen over „De rekeneenheid van het kommunisme” is nu in deze tijd.

(4) Ik meen dat ik hiermee in enkele woorden al een behoorlijk antwoord gegeven heb aan Jo Meyer. En eigenlijk ook aan mijn oude vriend Jan t. S., die m.i. op een te laag vlak discussieert.

ZOMERDAG OVERVEEN

Spartacusvrienden van Amsterdam, Haarlem, Velsen en de Zaanstreek, verzuimt a.s. Zondag de tweede Zomerdag niet!

Treinreizigers Amsterdam verzamelen vóór het Centraal Station tien over tien; fietsers om 9 uur bij het standbeeld van Domela Nieuwenhuis.

Allen verzamelen om kwart voor elf bij het station Overveen.

Het 3e kwartaal aangebroken.

Stort Uw abonnementsgeld,

Vrienden.

10 JULI 1948

PRIJS 12 CENT

8e Jaargang No 28

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur
R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.:
postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II.
Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbet. Uitg.
„De Vlam”, postgiro 168797 te A'dam

Het Conflict Joegoslavië-Rusland

Onder pakkende titels brachten de vorige week de dagbladen het bericht over de breuk tussen Joegoslavië en Rusland. Bijna al deze titels droegen een persoonlijk cachet: „Tito valt in ongenade”; „Banvloek over Tito” enz. Daaruit blijkt, hoe de dagbladpers haar lezers beoordeelt en meent gebeurtenissen als deze, te kunnen voordragen als een soort persoonlijke politiek, die wel is waar van internationale betekenis is, maar die dan toch in de allereerste plaats betrekking heeft op de onderlinge verhoudingen tussen de staatshoofden.

Wij willen niet ontkennen dat de beslissingen in de politiek worden genomen door hooggeplaatsten, maar het is natuurlijk niet zo, dat zij een persoonlijke politiek voeren. Voor hun daden is een gehele groep of klasse verantwoordelijk.

Maar ook zulk een groep, ook vaak een klasse, kan in bepaalde omstandigheden niet vrij beslissen. Aan de staatkundige formatie en dus aan de heersende klasse van een bepaald gebied worden in het kapitalistische stelsel ook economische voorwaarden opgedrongen, waaraan zij zich niet, onttrekken kan. Alleen hij, die de economische verhoudingen in het oog houdt, kan de politieke gebeurtenissen verklaren, hetgeen insluit, dat men de politiek niet uit de politiek kan verklaren, wat echter wel de gebruikelijke methode is. Wanneer wij het door de Kominform gepubliceerde communiqué lezen, valt ons op, dat Tito en de Joegoslavische communistische partij van zeer verschillende fouten en misdaden worden beschuldigd. Trotskisme en nationalisme, onbekwaamheid en verwaandheid, rechtse en linkse afwijkingen, reactionaire koelakkenpolitiek (de partij is de weg ingeslagen van een boerenpartij), en anderzijds te snelle collectivisatie van het kleinboerenbedrijf enz. enz.

Zoals de lezer ziet een fraseologische opsomming van gebreken, die berust op een Russische schematische terminologie. Mogelijk kan dat op lezers van „De Waarheid” indruk maken; een denkend arbeider echter verlangt begrijpelijke taal, verlangt zonder een fraseologisch jargon een beschouwing over hetgeen er nu eigenlijk aan de hand is.

Zouden wij de stalinistische partijen in andere landen, in de beschouwing betrekken, dan zou de conclusie alleen kunnen zijn, dat b.v. de Franse en de Nederlandse partijen van Stalinistische huize eveneens nationale politiek propageren, en het nationalisme bevorderen. Dan zou de vraag rijzen, of met de verkiezingen ook hier niet allerlei beloften aan de boeren worden gedaan, die niet kunnen worden verwezenlijkt.

Maar bepalen wij ons tot Joegoslavië. We komen er dus niet met personen op de voorgrond te schuiven. We komen er ook niet met Russische frases. We kunnen hetgeen plaats vindt alleen begrijpen, wanneer we de positie waarin Joegoslavië verkeert aan een onderzoek onderwerpen.

Sedert de laatste twintig jaar is in dat land evenals in de andere Balkanlanden, een industrialisatie-proces aan de gang. Dat gaat zeker niet in een sneltrein-vaart, maar de heersende klassen van die landen stuwen de economie in die richting, als enig middel om zich in de wereld, nog te kunnen handhaven. Sedert de eerste wereldoorlog is dit streven in het veel vergrote Joegoslavië, dat voorheen en grotendeels ook nu nog, door een grote massa kleine boeren wordt bewoond, die onder zeer achterlijke methoden hun bedrijfsjes exploiteren en verschrikkelijk worden uitgebuit, positiever geworden.

Joegoslavië is en was een kruispunt van belangen. Duitsland van de eerste en tweede wereldoorlog drong naar het Oosten en poogde deze landen economisch aan zich te onderwerpen. Nu deze imperialistische macht is uitgevallen, treedt de Russische expansie naar het Westen en Zuid-Westen in zijn plaats. Moest destijds de Duitse drang worden gekeerd door Engeland en Rusland, de Russische drang moet nu worden tegengegaan door Engeland en Amerika. De van ouds beruchte politieke Balkanverhoudingen waren dan ook uitvloeisel van deze voortdurende imperialistische belangen tegenstellingen.

Onder deze omstandigheden moest in het verleden Joegoslavië zich trachten te handhaven, trachten tot een nationale economie te komen, trachten een werke-

lijke kapitalistische staat te worden. Men zal begrijpen, dat het daarbij steeds afhankelijk was van de internationale politieke verhoudingen.

Het industrialisatie-proces vereist kapitaals-investeringen. Daarvoor bestaan maar twee methoden. De eerste berust op een verschrikkelijke uitbuiting van de bevolking; een zeer laag levensniveau, gepaard gaande met een zo hoog mogelijke, op de export gerichte opvoering van agrarische producten en delfstoffen. Maar dit laatste vloekt met de achterlijke toestand vooral op de landbouwbedrijfsjes, die nauwelijks in staat zijn de dorpen en kleine steden van voedsel te voorzien.

De tweede mogelijkheid is: buitenlandse credieten. Maar deze methode maakt het land afhankelijk van dat buitenland. De eerste methode geniet dus vanzelfsprekend de voorkeur.

U ziet, hoe moeilijk deze nationale politiek was en ze is er na de tweede wereldoorlog niet makkelijker op geworden.

De handelspolitiek die Duitsland onder Hitler, vooral op de Balkan heeft toegepast, en die de vorm aannam van bilaterale handelsovereenkomsten, en barterovereenkomsten, hield in, dat Duitsland praktisch geheel de agrarische productie opkocht, onder voorwaarde, dat de betaling plaats vond door levering van industriële producten en machines enz. Daarover zou een boekdeel te schrijven zijn en we moeten veel interessants ongezegd laten. Het resultaat was, dat Duitsland dreigde dit gebied economisch geheel te veroveren. Van 1931 tot 1937 steeg de Duitse invoer in Joegoslavië van 19.2 tot 32.3 pct. De uitvoer naar Duitsland van uit Joegoslavië steeg in die periode van 11.3 tot 21.7 pct. Nadat Sudetenland en Oostenrijk door Duitsland waren geannexeerd en er gesproken werd van Groot-Duitsland stegen in 1938 de percentages van invoer en uitvoer tot 40.5 en 42.7 pct. Reeds hieruit is af te leiden, hoe zeer Joegoslavië meer en meer van Duitsland afhankelijk werd.

Ten aanzien van de buitenlandse kapitaalsbeleggingen was in die periode evenzeer een groeiende invloed van Duitsland te constateren. Dit alles eindigde na de militaire ineenstorting van Duitsland. Joegoslavië werd ingelijfd in de Russische sfeer. De problemen bleven, werden zelfs moeilijker. De Duitse handel viel uit, die met West-Europese staten verminderde. Rusland nam voorheen een zeer onder-